

ŞİDDET TÜRLERİ

FİZİKSEL ŞİDDET: Tokat atmak, iteklemek, tekmelemek, bir şey fırlatmak, yumrukla veya bir nesneyle vurmak, silah veya bunun gibi bir nesneyle zarar vermek ya da tehdit etmek, sağlık hizmetlerinden yararlanmasına engel olmak gibi kişinin bedenine zarar verecek her türlü davranıştır.

SÖZLÜ-DUYGUSAL-PSİKOLOJİK ŞİDDET: Şiddet hakaret etmek, aşağılayıcı söz söylemek, küçük düşürmek, aşırı kıskançlık yapmak, tehdit etmek, kişiye kendisini yetersiz hissettirecek söz veya davranışta bulunmak, küfretmek, kişinin kendisini ifade etmesine engel olmak, kişinin hareket özgürlüğünü kısıtlamak, kişinin aile üyeleri ve arkadaşlarıyla görüşmesini engellemek, kişinin istediği gibi giyinme özgürlüğüne engel olmak gibi fiziksel bir baskı olmaksızın uygulanan ve ruh sağlığını etkileyen her türlü söz ve davranıştır.

EKONOMİK ŞİDDET: Çalışmaya veya çalışmamaya zorlamak, kişinin gelirini kontrol altına almak, kişinin parasına veya banka kartlarına el koymak, kişiyi borçlanmaya zorlamak, kişiye hiç para vermemek veya çok az miktarda para vermek, kişinin çalışmasını zorlaştıracak hareketlerde bulunmak, kişiyle ailenin gelir ve giderleri hakkındaki bilgileri paylaşmamak gibi ekonomik baskı içeren her türlü tutum ve davranıştır.

CİNSEL ŞİDDET: Kişiyi istemediği yerde, şekilde veya zamanda cinsel ilişkiye zorlamak, kişiye cinsel içerikli sözler söylemek veya kişiyi cinsel içerikli sözler söylemeye zorlamak, kadını çocuk doğurmaya veya doğurmamaya zorlamak, fuhuşa zorlamak, cinsel organlara zarar vermek, kişiyi cinsel yönden aşağılamak gibi davranışlarla kişinin cinselliğini kontrol altında tutup baskı uygulayan her türlü davranıştır.

ŞİDDET VEYA ZORBALIK MAĞDURİYET BELİRTİLERİ

Okulda:

- *Teneffüslerde genellikle yalnızdır,
- *Takım oyunlarına seçilmez veya en son seçilir,
- *Teneffüslerde öğretmene veya diğer yetişkinlere yakın olmak ister,
- *Sınıfta konuşma zorluğu çeker, endişeli ve güvensiz bir yüz ifadesine sahiptir,
- * Okul başarısı aniden veya yavaş yavaş düşer,
- *Canını acıtmaktan korkar,
- *Yaşıt grupları içinde kendini göstermekten (Fiziksel veya Sosyal Olarak) kaçınır.

Evde:

- * Eve üstü başı, kitapları ve çantası yırtılmış veya kirlenmiş gelmesi,
- * Belli bir açıklama olmaksızın vücudunda yara, çürük, kesik, tırnak izi olması,
- *Eve arkadaş getirmemesi, arkadaşlarına hiç gitmemesi,
- *Arkadaş etkinliklerine davet edilmemesi, kendi etkinliğine okuldan kimseyi davet etmek istememesi,
- * Okula gitmek istememesi, okul değiştirmek istemesi, sabahları iştahsızlık çekmesi, sürekli karın ağrısı ve baş ağrısı çekmesi,
- * Okula giderken yolu gereksiz yere uzatması,
- *Korkulu rüyalar görmesi, uykusunda ağlaması, yatağını ıslatması,
- * Ödev yapma isteğinin azalması,
- *Duygusal değişiklikler, sık ve nedensiz ağlama,
- *Sık sık nedensiz ekstra para istemesi, Şeklinde belirlenmiştir.

MUSTAFA HAKAN GÜVENÇER FEN LİSESİ

ŞİDDETİ ÖNLEME BROŞÜRÜ

REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA SERVİSİ

ŞİDDET VE ZORBALIK NEDİR?

Dünya Sağlık Örgütü şiddet ve zorbalığı, "kişinin bilinçli olarak kendisine, başkasına, bir gruba veya bir topluluğa karşı yaralama, ölüm, psikolojik zarar, gelişme geriliği ya da yoksunlukla sonuçlanan ya da sonuçlanma olasılığı olan, tehdit ederek veya gerçekten, fiziksel zorlama ya da güç kullanılması" olarak tanımlamaktadır.

Okulda şiddet, okul iklimi üzerinde olumsuz sonuçlar üreten, öğrencilerin öğrenme süreçlerine zarar veren, onların gelişimlerini engelleyen, saldırgan ve suç benzeri davranışlardır.

Araştırmalar göre; özellikle sevgisiz, baskıcı bir ortamda yetişen ve şiddete maruz kalan çocukların ilerleyen yıllarda toplumda birer şiddet uygulayıcısı olma ihtimalleri daha yüksektir.

ŞİDDETİN NEDENLERİ/KAYNAKLARI;

- Şiddet, öğrenilen bir davranıştır. Hem medyada sunulan şiddeti kendine rol-model alanlar, hem de geçmişinde şiddete maruz kalanlar, uygun zemin bulduklarında şiddet uygulamaktadır.
- Bilinçaltına sorun çözme yöntemi olarak şiddeti yerleştiren ve öğrenen birey, kendini şiddet davranışıyla ifade etmektedir.
- Psikolojik ve davranışsal olarak şiddete neden olan hiperaktivite, dürtüsellik, zayıf davranış kontrolü, dikkat problemleri ve psikolojik bozukluklar.
- Okulun olumsuz kültür çevresi
- Akran grubunun özellikleri
- Aile ortamının özellikleri
- Medya ve bağımlılık yapıcı madde kullanımı, şiddetin temel kaynakları olarak gösterilmektedir.
- Çocukların aile tarafından gözetim altında tutulmaması ve rehberlik edilmemesi, sert davranılması, disiplin amaçlı fiziksel cezalar verilmesi, sosyal desteğin eksik olması.
- Suç işleyen ya da madde kullanan arkadaş çevresi, arkadaş çevresindeki doğrudan kışkırtmalar (fiziksel zarar, alay, hakaret vb.).
- Öğrenci davranışlarına belirsiz ve dolaylı tepkiler verilmesi,
- Yanlış davranışların göz ardı edilmesi,
- Düşük düzeydeki akademik başarı,
- Okula olan bağlılık düzeyinin düşüklüğü,
- Okul koşulları ve iklimi,
- Çeteye katılmalar.

ŞİDDET VE ZORBALIĞI ÖNLEMEDE AİLELERE ÖNERİLER

Çocuğu şiddetten uzak yetiştirmenin birinci adımı, çocuğun şefkatli-karakterli anne babasıyla huzurlu bir ortamda büyütülmesidir.

Ebeveyn, çocuğunu bütün güçlüklerden korumak yerine, ona sorumluluk duygusunu ve güçlükleri birlikte aşmayı öğretmelidir.

Disiplin ve nasihatın yumuşak ve devamlı olması halinde etkili olduğu, olumlu model olmanın da önemi unutulmamalıdır.

Aile ev içinde ve dışında çocuklara demokratik ebeveyn tutumları göstermelidir. Çocukların yanında şiddet içerikli film, dizi, program izlenmemeli ve bilgisayar oyunlarından uzak durulmalı.

Çocukların arkadaşları ve sosyal hayatı yakından takip edilmeli ancak fazla müdahale edilmemelidir.

İkamet edilen muhitte çetelerden, alkol ve uyuşturucudan uzak veya arındırılmış bir yerde yaşamalıdır.

Ailenin yükünü bir ebeveynin tek başına taşıması yerine, anne-baba ve çocuğun da içinde olduğu bir takım oluşturup sorumluluklar ve hayat paylaşılmalıdır.

Anne-baba, çocuğunu yorucu, zor işlerden korumak yerine çocuğunu hayata hazırlamak görevini üstlenmeli.

Anne babalar ve öğrencilerin katılımıyla, okulda oluşturulması gereken geniş kapsamlı bir "okul güvenliğini sağlama planının aktif rol üstlenmelidir. Anne babalar çocukların okulunda meydana gelen suç niteliğindeki olaylara ilişkin okul ile iletişim halinde olmalıdır.

Anne-babalar, çocuklarının sorunlarını dinlemeli, çözümünü çocukla birlikte aramalıdır. Anne-baba çocuklarının, koydukları kurallara itaat etmesini beklemeli, ancak onların da kurallara itiraz hakkının olduğu unutulmamalıdır. En etkili emrin de seçenek sunmak olduğu bilinmelidir.

Anne-baba çocuğuna zaman zaman kızıp sinirlenebilir ancak önemli olan sonrasında özeleştiri yapabilmeli ve haksız olduğu durumlarda çocuğundan özür dileyebilmelidir. Çocuğun ani sorularını cevaplayamayacak kadar meşgul olursa da ona sonradan zaman ayrılmalı ve hak ettiği ilgi gösterilmeli.